

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna Eiropas Padomes valstu un valdību vadītāju sanāksmes vispārējās debatēs “Vienoti ap mūsu vērtībām”

Publicēts: 17.05.2023.

Ārlietas

Egils Levits

Ekselences!

I

Gandrīz 75 gadus Eiropas Padome ir bijusi cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma bāka Eiropā.

Šodien Krievija raksta asiņainu lappusi Eiropas vēsturē.

II

Dārgie kolēģi!

Agresīvais karš ir vissmagākais starptautiskais noziegums.

Diemžēl Starptautiskajai Krimināltiesai šajā lietā nav jurisdikcijas.

Tā ir nepieņemama nepilnība starptautiskajās tiesībās.

Tāpēc jau neilgi pēc Krievijas iebrukuma es ierosināju izveidot starptautisku *ad hoc* tribunālu šī agresijas nozieguma izskatīšanai

III

Tas ir nepieciešams trīs iemeslu dēļ:

Pirmkārt, lai panāktu taisnīgumu Ukrainai.

Otrkārt, lai ievērotu starptautisko tiesību standartu, kas tika sasniegts pēc Otrā pasaules kara un kas aizliedz agresīvus karus.

Un treškārt, lai netiktu iedragāta mūsu demokrātisko vērtību uzticamība.

Pēdējais iemesls ir īpaši svarīgs Eiropas Padomei, kas ir vai vismaz tai vajadzētu būt demokrātisku valstu organizācijai, kuras pamatā ir tiesiskums.

Latvija un vairāki desmiti citu valstu jau sadarbojas Apvienoto Nāciju Organizācijā, lai izveidotu starptautisku *ad hoc* tribunālu agresijas noziegumu apkarošanai.

Juridiski tas ir iespējams. Viss, kas vajadzīgs, ir politiskā griba.

Es aicinu jūs visus, dārgie kolēģi, pievienoties šai iniciatīvai

IV

Krievijai ir arī jākompensē Ukrainai visi zaudējumi.

Tāpēc es atzinīgi vērtēju lēmumu izveidot Krievijas agresijas pret Ukrainu rezultātā radīto zaudējumu reģistru.

Latvija ir viena no reģistra dibinātājvalstīm, un mēs aicinām arī citas valstis tam pievienoties.

V

Eiropas Padomei ir jārisina arī jauni izaicinājumi, piemēram, digitālo tehnoloģiju ietekme uz demokrātiju un cilvēktiesībām.

Es mudinu paātrināt darbu pie jaunā juridiskā instrumenta par mākslīgo intelektu. Pretējā gadījumā var būt par vēlu.

Mums ir jānodrošina, lai digitālās tehnoloģijas atbilstu cilvēktiesību standartiem un lai tās nepārkāptu mūsu sabiedrības demokrātiskos procesus.

Lai to panāktu, mums ir jābūt politiski un juridiski radošiem un drosmīgiem.

VI

Ekselences!

Šodien Latvija uzņemsies savu otro prezidentūru Eiropas Padomes Ministru komitejā.

Mūsu kopējais pienākums ir novērst demokrātijas apdraudējumus un aizsargāt mūsu kopīgās vērtības un brīvības.

Paldies!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-eiropas-padomes-valstu-un-valdibu-vaditaju-sanaksmes-visparejas-debates-vienoti-ap-musu-vertibam>